

Marin Srakić

Bibliografija knjiga, brošura, monografija i muzikalija svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije 1527.-2006. (drugo, dopunjeno izdanje)

Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Đakovo 2007.

Jedno od pitanja koje sam postavio u sklopu božićnog razgovora 2006. s (tada) đakovačkim i srijemskim biskupom mons. dr. Marinom Srakićem, odnosilo se na njegov književni, odnosno bibliografski rad. Naime, njegova ciklostilski otiskana knjiga iz 1982. *Bibliografija knjiga, brošura i muzikalija svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije (1527. – 1981.)*, iznimno je vrijedan izvor svima onima koji istražuju kulturni život istočnog dijela Hrvatske, budući da su do početka XX. st. književnici, glazbenici, izdavači, kulturni radnici... uglavnom bili svećenici Đakovačke i Srijemske biskupije. Nadbiskup Srakić je tada u odgovoru najavio skori izlazak dopunjenog izdanja ove kapitalne knjige:

„Mnogima nije poznato da ja imam neobičan hobi: bibliotekarstvo. Godinama sam bio bibliotekar naših središnjih biskupijskih biblioteka i uređivao ih. Rekao bih gotovo do imenovanja za biskupa. Uređujući biblioteke i slažući knjige (a pomalo istražujući povijest biskupije) ustanovio sam da su naši svećenici napisali i izdali mnogo knjiga, brošura i članaka. Skupljao sam podatke o tim radovima u poznatim bibliotekama u Zagrebu, Beogradu, Novom Sadu i Osijeku, prije 25 godina ciklostilski izdao knjigu Bibliografija knjiga, brošura i muzikalija svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije (1527. – 1981.). I tada sam uvidio da mnogo toga nije obuhvaćeno pa sam posao nastavio. I to će biti plod rada do naših dana. Prvo izdanje ima 1500 jedinica, a ovo novo ima 2830 jedinica (izdanja i radova). Dakle, bitna razlika! Djelo posvećujem našim vrijednim biskupima i svećenicima koji su imali smisao za knjigu, pjesmu, glazbu i to o 200. obljetnici našega Bogoslovnog sjemeništa i Visokog teološkog učilišta, danas Katoličkog bogoslovnog fakulteta. Javnost će vidjeti da smo imali

talentiranih svećenika, pjesnika, književnika, povjesničara, pravnika, teologa, filozofa...”

I zaista, najavljena knjiga ugledala je svjetlo dana i bacila novo svjetlo na bogat kulturni rad svećenika sada već dvije biskupije, a zanimljivo je da su i mnogi đakovački biskupi, baš kao i sam dr. Srakić, bili ne samo podupiratelji književnosti već i značajni autori. Prema nekim predajama sam đakovački ili bosanski biskup Ponsa (prvi koji stoluje u Đakovu) je Anonimus, autor slavne *Geste hungarorum*, prve mađarske povijesti, a brojne su i zapažene knjige, u različitim područjima, objavili i biskupi Ivan Tonko Mrnavić, Pavao Posilović, Ladislav Sörenzy, Josip Juraj Strossmayer, Stjepan Bäuerlain, Marin Srakić...

Često je književna djelatnost tih biskupa zasjenjena njihovim uspjesima na drugim područjima, pa je tako i s mons. dr. Marinom Srakićem, prvi đakovačko-osječkim nadbiskupom, već sada, bez ikakve sumnje, jednim od najvećih biskupa koji su stolovali u Đakovu (prvi je đakovačko-osječki nadbiskup i metropolita Slavonske crkvene pokrajine, prvi predsjednik HBK koji nije dolazio iz Zagreba, prvi je đakovački biskup koji je primio u svojoj biskupiji Svetoga Oca, pokrenuo je i dovršio 2. biskupijsku sinodu, sagradio velebnu zgradu knjižnice i arhiva, obnovio i sagradio niz crkvenih objekata diljem (nad)biskupije, uzdignuo đakovačku Teologiju na rang Katoličkog bogoslovnog fakulteta itd. Teško je u ovakvom tekstu nabrojati iznimne zasluge nadbiskupa Marina Srakića, ali o njemu dovoljno govori izjava tajnika za odnose s državama u Državnom tajništvu Svete Stolice, nadbiskupa Giovannia Lajola, koji je za svog posjeta Đakovu sipao komplimente na račun Biskupije i đakovačkog biskupa nazvavši ga “dostojnim nasljednikom biskupa Strossmayera“...), a svi njegovi veliki dosezi u drugi plan stavljaju njegov opsežan i vrijedan spisateljski opus koji bi trebao biti sabran i objavljen u nekoliko zamašnih knjiga.

Biskup Srakić objavio je stotinjak radova s područja teologije, međunarodne etike, povijesti Đakovačke i srijemske biskupije i sl., sudjelovao je na brojnim znanstvenim skupovima, napisao niz pogovora i predgovora za različite knjige, izdao je niz knjiga i malih monografija, objavljuje u brojnim časopisima i novinama. Biskup Marin piše zanimljivo i jasno, a neki njegovi radovi, primjerice pastirske poslanice o Uskrsu i Božiću imaju i književnu dimenziju, pa bi ih bilo zanimljivo objaviti na jednom mjestu, baš kao i njegove brojne radove razasute po zbornicima i sličnim izdanjima. Izuzetno su zanimljivi njegovi tekstovi koje objavljuje u svakom broju biskupijskog Vjesnika, a koji bi također na jednom mjestu mogli biti zanimljivi i širem čitateljstvu od onoga koji prati naš ugledni časopis.

No, vratimo se predmetu ovoga teksta, knjizi *Bibliografija knjiga, brošura, monografija i muzikalija svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije, drugo,*

dopunjeno izdanje. Ono prvo izdanje, kao što je već istaknuto, bilo je otiskano ciklostilski, na papiru formata A-4, i sadržavalo je gotovo upola manje bibliografskih jedinica (1500 u odnosu na sadašnjih 2830). Motiv za novo izdanje knjige objašnjava u predgovoru sam dr. Srakić: “Ovom Bibliografijom Želimo u novom svjetlu predstaviti Đakovačku i Srijemsku biskupiju našoj znanstvenoj i crkvenoj javnosti”, a da se ima što pokazati zorno govori popisano blago koje je na svjetlo dana iznio i istraživačima ponudio đakovački, odnosno bosanski i srijemski biskup. Knjiga je plod mukotrpnog i znalackog rada biskupa Srakića, s bezbroj do sada malo poznatih ili nepoznatih podataka. Prvo poznato djelo svećenika ili biskupa naše Biskupije je latinski opis Mohačke bitke srijemskog biskupa Stjepana Br(o)darića: *De conflictu cum Turcis ad Mohacz verissima historia*. Kao “posebno plodna razdoblja izdavačke djelatnosti” biskup Marin izdvaja “vrijeme ilirskog preporoda”, vrijeme biskupa Strossmayera, u kojem je pokrenut biskupijski časopis *Glasnik* i osnovna tiskara, te razdoblje između 1950.-1960. godine kada su nakon konfiskacije biskupijske tiskare tiskana tehnički nekvalitetna ciklotiskana izdanja, ali sadržajem i brojem vrlo vrijedna. Dodao bih, i sadašnje razdoblje u kojem unutar naše Nadbiskupije postoji cijeli niz zanimljivih autora (uključujući i nadbiskupa Srakića) i zanimljivih izdanja. Da Nadbiskupija samo redovito objavljuje mjesečnik *Vjesnik* (nekadašnji *Glasnik* pokrenut u Strossmayerovo vrijeme) i stručni časopis *Diacovenisa*, već bi to vrijedan prinos, a tu je i cijeli niz drugih izdanja koja čekaju nadbiskupa Srakića ili nekoga drugoga, da ih popiše i sabere u knjigu te tako približi čitateljima, ponajprije istraživačima.

Knjiga *Bibliografija knjiga, brošura, monografija i muzikalija svećenika Đakovačke i Srijemske biskupije, (drugo, dopunjeno izdanje)* posvećena je 200. obljetnici Bogoslovnog sjemeništa i Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu, odnosno kako zapisuje dr. Srakić na kraju Proslava: “uspomeni naših svećenika koji su, kako je rekao govornik na proslavi 100. obljetnice Bogoslovnog sjemeništa “u najtežim i najpogibelnijim časovima narodnjeg Žvota stajali nesebično i požrtvovno uz narod svoj”. Jedan u tom časnom nizu svakako je i prvi đakovačko-osječki nadbiskup mons. dr. Marin Srakić.

Mirko Ćurić